

Sahibi
İstanbul Şişe ve Cam Sanayi İşçileri Sendikası
Neşriyatı idare edenler:
Nevzat Şeker, Hüseyin Kara
Cemil Gider, Lütfi Ak.

İŞÇİ ARKADAŞ
Bu Gazete senin malındır
Bundan istifade etmesini bil
Ve SENDİKANA üye ol

Gayri siyasî, İçtimaî ve Meslekî Gazete

SAYI:19 | Her ayın 1 inde çıkar | Adres: Şişe ve Cam İşçileri Sendikası, Paşabahçe — İstanbul | 1/MAYIS/1954 | Fiatı: 10 Kuruş

BİR KAÇ NOKTA..

Prof. Orhan TUNA

Memleketimizde sendikacılığın gelişmekte olduğu ve hattâ bu gelişmenin son zamanlarda hızlandığı kimsenin inkâr edemiyeceği bir hakikattir. Sendikacılığımızın kurulmasını hazırlayan cemiyetler kanundaki malûm tâdil ile «işçi ve işveren sendikaları ve sendika birlikleri hakkındaki kanunun isdarı arifesinde bu memlekette sendikacılığın lüzumsuz ve faydasız olduğuna, işçi ile işveren arasındaki münasebetlerin ancak Devlet eliyle tayin ve tanzim edilebileceğine, sendikacılığın inkişaf etmiş bulunduğu memleketlerde komünizm hareket ve ceryanlardan sakınmağa imkân olmadığına, sendikacılığın ihdas ve ihyasına matuf gayretlerin bir fantaziden ibaret bulunduğuna işaret eden, bu hususta gazete baş makaleleri yazan pek çok kimse ve hattâ aklı başında bulunan insanlar çıkmıştı. Aradan altı sene gibi pek mahdut bir müddetin geçmiş olmasına ve hattâ bu sendikaların kendilerini sauayyen salâhiyetlerle teçhiz eden pek kırık dökük kanunlara dayanmalarına, başka bir ifade ile mücadele silâhlarından mahrum bulunmalarına ve kollektif akit yapacak mevzuata malik olmamalarına rağmen gerek kemmiyetçe, gerek keyfiyetçe büyük bir inkişaf göstermişler, millî, iktisadî ve içtimaî bünyemizin kuvvetli birer muhafızı haline gelmişler ve her halde memlekette müesses sosyal sulhu tehdit edecek bir durum ihdas etmemişlerdir. Millî sendikacılığımızın doğuşu arifesinde zikrettiğimiz iddiaları ileri sürenler, bugün her halde hicap duymaktadırlar.

Yakın tarihten ibret almayıp aynı iddiaları grev hakkı aleyhinde de dermeyan edenler bugün pek çoktur. Bunlara göre, işçilere verilecek grev hakkı ile birlikte memleket bir hercümerce sürüklenecektir. Sovyet emperyalistleri ve bazı vatansızlar derhal ayaklanarak işçilerimizi siyasî grevlere tahrik ve teşvik edecekler, neticede grev hakkı işçiler için iş şartlarını islâha matuf bir vasıta olmaktan çıkarak memleket için bir felâket ve ukubet olacaktır. Gerçi 1950 den önce tanzim edilmiş bulunan Demokrat Parti programındaki grev hakkı prensibine rağmen, üç buçuk yıldır iktidarda bulunan bu fırka grev hakkını gerçekleştirmiş değildir. Fakat hangi siyasî fırka tarafından olursa olsun bu hak günün birinde işçilere tanınacak olursa, bunlar tıpkı sendika kurma hakkı gibi, işçilerimiz ve sendikalarımız tarafından nasıl «hüsnü istimal» edileceğini göreceklerdir. Hemen bugünlerde intizar edelim.

Beykozda bir işçi hastanesi tesis ediliyor

Haber aldığımıza göre İşçi Sigortası Umum Müdürlüğü Anadolu Hisarı ile Paşabahçe, Beykoz civarında hastahane yapmak üzere müsait bir yer aramak için ilgililere emir vermiştir.

Kesif işçi topluluğunun bulunduğu bölgemizin durumunun nihayet ele alınması işçiler arasında büyük bir memnuniyet uyandırmıştır.

Hastahane yapmak üzere en müsait yer -daima iddia ettiğimiz gibi- Çubuklu Hidivi koruluğu ve köşküdür.

Boş ve bakımsız bulunan bu geniş arazi ve köşkten umumi bir hastahaneler sitesi meydana getirilebilinir.

Alâkalıların dikkatini bu noktaya bir kere daha çekeriz.

İl Hakem Kurulunun iş ihtilâfımız hakkında kararını bekliyoruz..

Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası işçilerimizin açmış oldukları toplulukla iş ihtilâfı, 16 Mart 1954 tarihinde Bölge Müdürlüğü iş müfettişleri, işveren vekilleri ve sendikamız ihtilâf komisyonu arasında müzakere edildiğini fakat bir anlaşmaya varılamayıp ihtilâfımızın İl Hakem Kuruluna intikal ettiğini geçen sayımızda işçilerimize bildirmiş idik.

15 Nisan 1954 Perşembe günü saat 14 de Vilâyette, İl Hakem Kurulu huzurunda toplandık. Toplantıda İl Hakem Kurulu üyelerile, ihtilâf komisyonumuz ve işveren temsilcisi olarak da Sicil Müdürümüz Halis Dirimen hazır bulunuyordu. Kesin uzlaşmada tutulan zabıt okunduktan sonra söz ihtilâf komisyonumuza verilmişti. Cemil Gider, Nevzat Şeker ve Hüseyin Kara ihtilâfımızda mevcut maddelerin teker teker müdafaalarını yapıp ayrıca müdafaalarını yazılı olarak da Hakem Kuruluna sunmuştur. Sonra işveren vekiline söz verildi. Kendileri burada bir şey söyliyemiyeceklerini, müdafaalarını yazılı olarak göndereceklerini söylemişlerdir. Bunun üzerine Hakem Heyetinin, bazı istemiş oldukları hususlar gönderildikten sonra neticenin bildirileceğini söylemesi üzerine toplantı nihayet bulmuştur.

Önümüzdeki günlerde İl Hakem Kurulunun kararını beklemekteyiz.

Hak ve hakikatın biz çilekeş işçilerle beraber olduğuna imanımız tamdır.

Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası tam randımanla çalışıyor

Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikaları bütün fırınlar ve otomatik makinalarının revizyonlarını tamamlayarak tam randımanla çalışmağa başlamıştır.

Nisan ayı içinde fabrika imalâtı şimdiye kadar rastlanmıyan bir yükseliş arzetmiştir.

İptidaî madde stokları da tamamlanmıştır.

Müessese idarecileri ve işçiler elele vererek bu yıl imalâtta bir rekor kırmaya çalışacaklardır.

CAM-İŞ: Teşkilâtımız ve bütün işçilerimiz her zaman olduğu gibi bütün gayretile sanayiin kazanmasına yardım edecektir.

Bakırköy Üstün cam fabirkasında yangın çıktı

Bakırköyde deniz kenarında bulunan üstün cam fabrikasında 1-4-1954 tarihinde sabah saat beş otuzda bir yangın çıkmış ve hafif olmak üzere 15 işçi yaralanmıştır.

Yangın cam eritme fırını ile ahşap çatı arasında bulunan mazot varillerinin fazla sıcaklık yüzünden sıçrıyan sıcak cam parçalarının mazotu iştial ettirmesinden çıktığı söylenmektedir.

Yaralanan arkadaşlar muhtelif işçi hastahanelerine kaldırılmış ve sendikamızda bir heyet devamlı olarak arkadaşlarımızla alâkadar olmuştur.

Çok şükür yaralılar iyileşmeğe yüz tutarak birer ikişer hastahanelerden çıkmağa başlamışlardır.

CAM-İŞ: Piyasa cam fabrikalarındaki tehlikeli çalışma şartlarını devamlı olarak ilgili makamlara aksettirmiş olmamıza rağmen esaslı tedbirlerin alınmaması bu vak'aya sebep olmuştur.

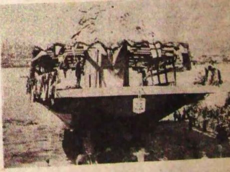
Bölge Çalışma Müdürlüğünün bütün imalâthaneleri bir kere daha gözden geçirmesini temenni eder, kazazede arkadaşlarımıza geçmiş olsun deriz.

Umum Müdürsüz Fabrika

Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikalarında 8 aydanberi Umum Müdürlük makamı vekâleten idare edilmekte idi.

Başta mes'ul bir şahsın bulunmaması idare meclisinin de birçok işlerle yakinen ilgilenememesi bazı mahzurlar doğurmakta idi.

Öğrendiğimize göre bu günlerde tayin edilecek bir zat Ankaradan gelerek vazifesine başlıyacaktır.

Kabataş araba vapuru denize indirilirken

Bir mümessilin işine son veren patron

Hakkında bir çok dâvalar açılmış olmasına rağmen iş yerindeki mümessil ve sendikacı temsilcilerine baskı yapmakla nam kazanmış olan Eyüp cam imalâthanesi sahibi Hayri Hürer, bu sefer de haksız olarak ve yerinde olmıyan sudan bahanelerle baş mümessil ve sendika temsilcisi İbrahimin işine son vermiştir.

Bunun üzerine sendikamız, vaziyeti Çalışma Bölge Müdürlüğüne bildirerek teşebbüse geçmiştir.

Gayri sıhhî olan iş yerinde çalışan işçilerine üstelik bu kabil baskılar yapan işverenin yakasına adalet yapışmış olup, haddini bildirecektir.

Bir tâyin

Uzun zamandanberi münhal bulunan ve vekâleten idare edilen Paşabahçe sigorta dispanseri baş hekimliğine, nisaiye mütehassısı Dr. Naci Buçukoğlu tâyin edilmiştir.

Dispanserin en kıdemli doktoru olan Buçukoğlunun bu vazifeye tâyini bütün işçiler tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

Tebrik eder ve başarılar dileriz.

Sosyal Siyaset konferansı

İşçiler için hazırlanan sosyal siyaset mevzuundaki konferanslardan dördüncüsü 16 Nisan tarihinde Beykoz kundura fabrikasındaki lokalde verilmiştir.

Konferansı Yüksek Maden Mühendisi Fahri Akyavuz «İngilterede 50 yıllık işçi ve işveren münasebetleri» mevzuunda vermiştir.

Geniş bir dinleyici kitlesinin bulunduğu konferansın verildiği salonda, Profesör Orhan Tuna, Çalışma Bölge Müdürü Bedii Süngütay ve bir çok sendikacılar bulunmaktaydı.

Cihangirde Amerikan dershanesi nde öğrenciler Türk kıyafet ve motiflerini tanıtmak ma ksadiyle bir sergi açtılar

Haksız yere işinden çıkarılan bir ustabaşı

Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikaları fırın inşa ustabaşısı Recep Ölçerin sebepsiz olarak işine son verilmiştir. Söylendiğine göre dürüst ve işinin ehli olan Ölçer'in işine son verilmesi iki teknik âmirin kaprisleri yüzünden olmuştur.

İşe el koyan müfettişler de yapılan muameleyi haksız bularak müesseseyi mahkemeye vermiştir.

Ayrıca sendikamız avukatları vasıtası ile Recep Ölçer de tazminat dâvası açmıştır.

Cam İş Gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğüne

İstanbul

Paşabahçe

Hayat pahalılığının gittikçe ağır basan şartları karşısında memur arkadaşlarımıza tevzi edilen ikramiyeden memnuniyet duymıyacak bir kimseyi tasavvur edemiyoruz.

Keyfiyet aynı zamanda memur vatandaşın ulaştığı huzur sayesinde işinde; temin edeceği verim bakımından da kıymet taşımaktadır.

Hakikaten geliri dar olan ve hayatın alabildiğine pahalılığı karşısında bulunan vatandaşların düşünülmesi isabetlidir. Ancak bu kabil insan topluluklarını gözden geçirirken memlekette en az para alan işçinin de hesaba ve nazara alınması icap eder. Aksi halde yapılan ameliye âmme görüşüne uymıyacağı gibi tarafsız bir hareket de sayılamaz.

Bir memlekette hayat pahalılığı kabul edilir ve dar gelirli vatandaşın buna karşı korunması, maaşlara yapılan zam ve tevzi edilecek ikramiyelerle karşılanacağına göre, işçinin bundan mahrum edilmesi haklı olarak büyük bir reaksiyon yaratmıştır. Bu yüzden işçi arasında meydana gelen teessür ve infial muhtelif iş kollarından Ankaraya gelen ve gönderilen sendikalı heyetlerle teeyyüt etmektedir.

Bu yüzden işçinin biribirinden tefrik edilmesi içtima adaletle kabili telif değildir.

(Devamı 2 nci de)

Sağlık Bahisleri :

Verem Hastalığı

Dr. Tarık Kıratlı
Paşabahçe Dispanseri Dahiliye
Mütehassısı

İhtilâtlar :

1 — Akciğer vereminin en sık görülen ve âdeta yoldaş gibi sayılan zatülcemp (plorezi) gibi plavra arasında teşekkül eder. Bu sebepten sulu zatülcemp denir. Bunun bir de kuru şekli vardır ki, her zaman görülür. Su yoktur, buna (plorit) denir. Her ikisinde en mühim araz ağrıdır. İşte tüberkilozda arka ağrısı bu ihtilât ve iltisaklardan ileri gelir. Yoksa ciğerler ağrı yapmaz.

2 — İkinci mühim ihtilât (pinomotorks) dır. Yanı sadır kafesi ile akciğer zarı arasında hava toplanmasıdırr. Bu hava ileri devrelerdeki büyük kovernlerin kuvvetli öksürük veya akıntı gibi eforla yırtılarak plavra altından hava toplanır. Eğer enfekte maddelerde girecek olursa sero veya biopnomotoroks hasıl olur. Pinomotoroks süpaplı olursa tehlike büyüktür. Çünkü plavraya toplanan hava supaptan tekrar geriye hava çıkmayacak olursa hastayı öldürebilir.

3 — Üçüncü büyük ihtilât (kanama) dır. Akciğer vereminin başından sonuna kadar her zaman görülebilir mühim bir ihtilâttır. Gelen kan ya az (bir iki kaşık) veya bir litreden fazla olur. Hastalar önceden kan gelebileceğini sezebilirler. Boğazda gıcık, sıcaklık ve kan kokusu hasıl olarak arkasından kan boşanır. Bazen birdenbire sessiz olarak gece zuhur edebilir. Devamlı kanamalar hastayı zayıflatır. Ve moralini bazan fazla kanama hastayı öldürebilir, en tehlikeli bir ihtilâttır. Burada gelen kanın mideden mi, yoksa ciğerlerden mi geldiği şu şekilde anlarız. Ciğerden gelen kan açık kırmızı, köpüklü ve öksürükle birlikte gelir. Mideden gelen kan ise köpüksüzdür. Rengi koyu ve bulantı ile gelir. Ve miktarı da çoktur.

4 — Dördüncü mühim ihtilât olarak gırtlak veremi ile bağırsak veremi gelir. Gırtlak vereminde hastalar çok zayıflar ses kısılır ve müz'iç ağrılar hastayı çok bozar. Bazan keza, ishal karın ağrısı ve iştahsızlık belirtilerile bağırsak veremi eklenirse iyilik ümidi kalmaz.

Teşhis :

Hastalığı erken tanımanın ehemmiyeti ve değeri pek büyüktür. Fizik ağrıları tam inkişafı ve balgamda basil aramak ile yapılacak teşhis çok geç kalmış sayılır. Maamafih her zaman hastalığı kat'i olarak tanımak pek kolay değildir. Fakat umumi ahvâl bozukluğuna dikkat edilince fonksiyonel teşhisi rast getirmekte güçlük çekilmez. Hele görünüşte sebebi olmadığı halde genç bir kimsede iştahsızlık gitgide soğukluk, kilo eksikliği, az haraketle çarpıntı hararet derecesinde küçük yükselmeler şüphe uyandırır. Hararet derecesinin gidişi çok mühimdir. Muntazam ve doğru yapılan ölçüler hususile akşama doğru sülfebrık çıkışlar gösterir. Fakat ölçmeyi yemek üstüne ve yorgunluğa getirmemeli. Derece oynaklığı da değerlidir. Meselâ ufak efor, biraz gezinti, hafif heyecan harareti hemen yükseltir. Heyecan ve yorgunluk olmaksızın (istirahat ve sükûn halinde) iyi alınan bir hararet derecesinde hiç olmazsa bir hafta kadar 37 nin üstünde oluşu febril sayılır. Dereceyi daha itimada değer almak için büyüklerde dil altından, küçüklerde rektal olarak almak mümkün olur. Nabız ehemmiyetce hararet derecesinden aşağı kalmaz. Hattâ belki üste çıkabilir. Nabız hastalarda sıklaşır, hattâ üste çıkabilir. Mobilitesi artar. Bir kimsede sık nabız ve sübrebril hararet daima şüpheyi davet etmelidir. Başlangıçta fizik arazların aşikâr bulunmadığı sıralarda (Tüberkilin reaksiyonu) değerli olabilir. Bu reaksiyon iki şekilde aranır.

(Devamı var)

Cam İş Gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğüne

(Baştarafı 1 incide)

Bir gün işçiyi iltizam ve memuru mahrum bırakan böyle bir hareket karşısında kalınırsa, duyacağımız elem bundan başka olamaz.

İşçinin içinde bulunduğu şartlar ağırdır. Halen işçi yekûnunun büyük bir kesafeti 200-250 ve nihayet 350-400 kuruş gündelikle çalışmaktadır. Binaenaleyh işçi muhterem hükûmetimizden yükselen hayat şartlarına karşı müzaharet vazifesi beklenmektedir.

Bu durum karşısında çalışan vatandaşın ve sendikasının tek çare ve vasıtası iş ihtilâfı çıkarmak noktasında toplanır. Bu ise Yüksek Hakem Kurulunun kabul etmekte olduğu cüz'i zamlar 300-400 kuruştan aşağı bulunan ücretlere teveccüh eylemektedir ki, bu vatandaşın hayat seviyesini norma ulaştıracak emniyetli bir unsur sayılamaz.

Şu hal karşısında işçi her bakımdan mağdur ve mahrum mevkide kaldığı bir hakikattir.

Durumun basın yolu ile de desteklenmesinde fayda mülâhaza eden konfederasyonumuzun bu yazısının neşrini ve ilgililerden gerekli müzaharetin teminini bilhassa rica ederiz.

İCRA HEYETİ

Yavrukurtların Mithatpaşa stadyomunda yaptıkları gösteriden bir enstantane

Bizde Mühendislik anlayışı

Düdük sesleri 143 gün sonra 953 kampanyasının bittiğini de ilân etti. Her sene olduğu gibi 953 kampanyası da Türk işçisinin başarıcılığına, zaferne şahit oldu. Bilhassa, son zamanların kışa raslaması ve diğer senelere nazaran havaların sert geçişi, tabiatla işçinin mücadelesi şeklinde cereyan etti. Bu devre en büyük yük, bu şartlar dahilinde kazan dairesi personeli üzerinde idi. Bu seneki zaferde kazan dairesinin hissesi çok büyüktür.

İşte, yazımın mevzuu böyle zor bir devrenin sonunda raslanan bazı sahnelerin neticesinde doğru. Gerek gazetelerde ve mecmualarda resimlerini gördüğümüz ve gerekse beyaz perdede hayat hikâyelerini seyrettiğimiz batı mühendislerinin üzerinde tulum, ellerinde iş icabı yağ ve pas lekeleri vardır. Fakat, itiraf etmek lâzım ki maalesef bu, bizde, her mühendiste görülen hallerden değildir. Çünkü bizdeki birçok mühendisler, diplomalarındaki mühendislik sıfatından başka teknik alanda bir kıymet ifade edemezler sadece birer imza mühendisidirler. Bu sözlerimle bütün mühendislerimizi itham etmiyorum. Benim bahsettiğim sadece mühendislik sıfatını tabir caizse süs için kullananlardır. Diğer hakiki iş mühendislerini ise hürmetle selâmlar önlerine de saygı ile eğilirim.

Bu, ayırdığım iki sınıftan, birinci sınıfa dahil olanlardan herhangi birini burda zikretmeyi lüzumsuz bulur ve bu süs mühendisleri karşısında memleket nam ve hesabına üzüntü duyarken Türk teknik âleminin hakiki simalarını temsilcisi addettiğim iki mühendisimizin ismini de burada zikretmeyi bir gurur vesilesi addederim. Bunlardan birisi, Ankara Ana Tamir Fb. Müdürü Yk. Müh. sayın Yarbay Reşat Taykut; diğeri ise 953 kampanyasında Turhal Şeker Fb. kazan dairesinde işçilerle birlikte tulum giyen kömürcülerle beraber elde, kürek, dekavil iten, ateşle haşir neşir olan Yk. Müh. Sayın Kadri Suyabakandır.

İşte Türk teknik âleminin muhtaç olduğu mühendisler bu iki mühendisler gibi olanlarıdır. Türk işçisi de, imza ve süs mühendislerile değil, bunlarla çalışırken vatan ve memleket hesabına gurur ve çalışmaktan zevk duyar. Unutmayalım ki her yerde vaziyet, imam ve cemaat meselesidir.

(İşçi Dünyası) ndan

Türkiye İşçi Sendikaları

(Baştarafı 8 incide)

ikmaline başlamış, Zonguldak mıntakasında faaliyetde bulunan bir Hollanda şirketinin işçilere yaptığı haksız muameleyi protesto maksadı ile faaliyete geçmiş, hükûmetçe tanzim edilen çeşitli sosyal kanun lâyihaları hakkında kendisine bağlı meslekî teşekküllerin de fikrini almak suretile tetkiklere başlamıştır. Bu arada 3008 sayılı iş kanununun bazı maddelerini değiştiren toplulukla iş ihtilâflarına ait kanun tasarısı ile, deniz adamlarına, grev ve lokavt hürriyetine, işçi sigortalarına ait lâyihalar hakkında alâkalı Vekâlete sunulmak üzere, etraflı tetkikleri ihtiva eden mütalâanameler hazırlanmıştır. Ayrıca temyiz mahkemesinin iş hayatını ve çalışma münasebetlerini ilgilendiren kararlar ve içtihatlarını kendisine bağlı teşekküllere tebliğ etmiş, 6-12-1952 tarihli tamimle işçileri teşkilâtlandırmağa matuf teşebbüslere girişmiştir. Sendikalara ve sendikalı işçilere yapılan baskılar hakkında bir beyanname kaleme almış, bazı idare âmirlerinin işçileri komünistlikle itham etmelerine bir mukabele olmak üzere 22 Şubat 1953 de Eskişehirde antikomünist bir miting tertip eylemiş, Milletlerarası Hür Sendikalar Konfederasyonu statüsünü tercüme ve neşretmiş ve buraya katılmak için teşebbüslere başlamıştır. Diğer taraftan teşekkül, staj yapmak üzere Amerikaya gönderilecek 100 Türk işçisinin en elverişli şekilde seçimi için faaliyete girişmiş, sendikacılık sahasında çalışmakta olan işçilerin işyerlerile olan akitlerinin feshedilmeyip muayyen bir müddet için devam eylemesini, bunların sosyal sigortalardan faydalanmakta devam etmelerini temin için alâkalı organlar nezdinde teşebbüste bulunmuştur.

İleride bu kabil faaliyetlerin gittikçe gelişeceğine şüphe yoktur.

Orhan TUNA

Çubuklu Cam İmalâtı İşçileri zam aldı

Uzun zamandan beri Çubuklu şubemiz sendika temsilcilerile, işveren arasında müzakeresi yapılan zam mevzuu işçiler lehine neticelenmiştir.

Gerek yövmiye alan işçilere, gerekse akort tarifelerinin bir kısmına %15 nisbetinde zam yapılmıştır.

İki senedir ikinci defa iş ihtilâfına girmeden işçilerine zam veren mezkûr fabrika işverenlerini ve işçilerinin dâvasında hassasiyet ve başarı gösteren sendikacı arkadaşlarımızı tebrik eder, işlerinde muvaffakiyetler dileriz.

Amerikan işçi hareketinin tarihçesi

İstikrarsız geçen on yıl

1840 ların sonlarına doğru sanayi yeniden canlandı, işçi talebi arttı, fiyatlar yükselmeye başladı ve sendikalar da bir kere daha faaliyet eseri göstermeye başladılar. İşçiler yeniden çıraklık, asgari ücretler, ücretlerin tediyesine dair usullerin kontrolü, sendikalara giriş paraları, aidat, grev yardımı fonları, sendika mensuplarının işe alınma usulleri, sendika mensuplarından gayrisinin işe alınmaması usulü ve meslekte çalışmıyan kimselerin hepsinin üyelikten çıkarılması hususlarına dair hükümler koymak konusiyle ilgilenmeye başladılar. Endüstriler genişledikçe yeni mahalli gruplar teşkil olundu ve 1854 te en mühim meslekler büyükçe şekillerde bir dereceye kadar teşkilâta kavuştular. Bu sendikalardan bir çoğu battı, çıktı ve nihayet 1857 yılında işlerin kötü bir istikamet alması neticesinde münkariz oldular.

1850 lerde birçok millî sendikalar kuruldu. Matbaacılar sendikası 1850 yılında millî ölçüde bir toplantı yaptı. 1859 da taş yontucular, şapka işçileri, kalıpçılar, makine işçileri ve lokomotif makinistleri millî ölçüde dernekler kurdular. Bu on yıl boyunca birçok grevlerde iz bıraktı, ki bunlar muhtelif zamanlarda olmak şartiyle hemen hemen bilinen bütün mesleklere şâri olmuş ve Amerikanın şehirlerinden çoğunu ilgilendirmiştir. Maamafih sendikalarla işçi mümessilleri arasında kolektif müzakere usulü bellibaşlı birçok mesleklerde gittikçe daha ziyade taammüm ediyordu.

1860 yılında ücretlerin yükselmesi ve çalışma saatlerinin azaltılması istikametinde kat'i bir temayül meydana geldi. Bu temayülün, sendika faaliyetinin doğrudan doğruya bir neticesi olduğunu ispat etmeye medar olacak kifayetli doneler mevcut değildir. Bununla beraber işçilerin gösterdiği müşterek gayretlerin, çalışma şartlarında husule gelen salâha hiç olmazsa bir dereceye kadar sebep olduğunu göstermeye yarıyacak bazı ufak deliller mevcuttur. Meselâ 1840 tarihinde Başkan Martin Van Buren'in muayyen bâzı siyasî şahsiyetlere yazdığı bir mektupta şöyle denilmektedir: «Esasında bizzat mekanisyenlerle işçiler tarafından tasmim edilmiş olan günde on saatlik çalışma sistemi benim rehberliğim altında kabul olundu ve biteviye olarak tekmil âmme müesseselerinde tatbik edildi.» Masaçusets teşrii meclisinin 1850 yılına ait olan bir raporunda da şöyle denilmektedir: «Mekanisyenlerle işçiler ..... işverenleriyle yapmış oldukları karşılıklı anlaşma neticesinde on saatlik çalışma sistemi kabul etmişlerdir.»

Daha sarih olarak on dokuzuncu asrın başlarında güneşin doğmasından batmasına kadar olan mesai günü, 1850 yılında büyük şehirlerde ekseri kalifiye işçiler için 10 saate indirilmiştir. Bu sırada fabrika işçileri günde 11-12 saat çalışıyorlardı. 1860 yılında tarımdan gayri işlerde günde vasati mesai 11 saat olarak tahmin edilmektedir, inşaat mesleğinde ise günlük çalışma müddeti ortalama olarak 10 saattir. 1820 tarihinde alelâde bir işçinin yerine ve mevsimine göre 75 sent ile 1 dolar 25 sent olan günlük ücreti 1850 yılında günde 1 dolar ile 1 dolar 25 sent arası olmuştur. Diğer taraftan şehirlerdeki daha kalifiye işçilerle mekanisyenlerin 1820 de 1 dolar 25 sent ile 1 dolar 50 arnt arası olan günlük ücretleri 1860 yılında 1 dolar 50 sent ile 2 dolar arası veya fazla idi.

Hikâye

dır... Sonradan hiçbir kuvvet maksada hâdim olamaz.

— Demek ben daima yuvarlandığım bu çirkefin içinde yaşıyacağım? Demek, ne nedamet, ne ıslahı nefis, ne yemin bu murdarlıktan beni sıyıramıyacak? Demek her gayret boş bir çırpınmadan ibaret kalacak? O halde sorarım size, sefilin, yine cemiyetin ona verdiği mahrumiyetlerden, önüne çıkardığı kötülüklerden doğan sıfatı neden cemiyete mal edilmiyor da, onun sırtında kalıyor? Bu haksızlık niçin kanun maddeleri arasında yer alamıyor? Çünkü bu kanunları suçlular hazırlamıyor değil mi? Namuskâr ve dürüst yaşıyanlar, mücrimi insan telâkki etmiyen o yüksek tabaka tanzim ediyor... Cürüm cezasız kalmaz. Fakat cezadan gaye, suçluya işlediği suçun kötülüğünü anlatmak ve onu ikinci bir kötülük işlemekten men'e çalışmaktır. Halbuki, o zavallı bu yediği sille ile öyle bir uçuruma yuvarlanıyor ki, selâmete çıkmak şöyle dursun, namuskâr zümrenin tekmesiyle daha ziyade düşüyor ve biraz tutunabilmek için yine fenalıktan imdat aramıya koşuyor; çalıyor, çırpıyor, öldürüyor... Bu hakkıdır. Elbette kötülüğü iyiliğe, yaşıyabilmek için çalmayı, zalim ve merhametsizlere avuç açmıya tercih edecektir. İşte efendi; sizin o kıymetli eserlerinize şüphesiz kaydedilmiyen bir madde... Fakat hakikat bu noksan olan kısımdadır. Bu elzem dâvayı ileri sürünüz ve şu masanızı işgal eden faydasız kalabalığı ortadan kaldırınız.

Sefil, bu sözleri söyliyerek yerinden kalktı. Bir hamlede kâ yazıhanenin üzerinde duran kâğıt tomarını yakalıyarak şömineye doğru götürdü.

Âlim, deli gibi arkasından fırlamıştı. Fakat geç kaldı. Zira, büyük eser, ocağın sakin alevleri arasına atılmış, onu kurtarmasına da iki kuvvetli kol mâni olmuştu. Donmuş gibi dimdik kaldı ve iki senelik mütemadi bir çalışmanın semeresini taşıyan yüzlerce sayfanın kıvrılarak yanıp kül olduğunu gördü.

Şafak sökerken, yaşlı adam hâlâ o kül yığını karşısında hıçkırıyordu. Fakat bu ağlayış, eserinin mahvolduğuna mı, yoksa ilminin hiçliğine inandığına mı idi? Burası kestirilemezdi.

Sohbetler

Kızmıyoruz hayır... Fakat acıyoruz.

1947 senesinde yürürlüğe giren sendikalar kanunu, bir maddesinde sendikaların siyasetle iştigal etmesinin yasak olduğunu serahaten ifade eder.

Sendikaların kurulmağa başladığı tarihten bu yana sekiz seneye yakın bir zaman geçti. Son bir kaç yıl içinde 200 den fazla sendika kurulduğunu istatistiklerden öğreniyoruz.

İşçi, kendine güvenilir ve mazbut insan olduğunu teşkilâtını her hangi bir politik oyuna kaptırmıyacağını bu zaman içinde isbat etti.

İşçi teşkilâtları (kuruluşu kısa olmakla beraber) iki iktidar devresi gördü. Ne geçen iktidara meyl edip dâvasını unuttu, ne de bugünkü iktidara ram olmağı hatırına getirdi.

Sendikalarımız iki iktidar zamanında da dertlerini, dâvalarını müdafaa ettiler. Haksızlıklar giderildikçe iktidarlara teşekkür ettiler. İhmal edildikçe de geri kalmadılar.

Memleketin millî meselelerinde teşkilâtımız hükûmetlerle tem bir ahenk ve birlik içinde çalıştılar, komünizmi lânetleme toplantılarını sendikalarımız fırsat buldukça yaptılar. Hür milletlerle münasebetlerimiz kuvvetlendikçe bunu en çok alkışlayanlar arasında işçiler de yer aldı.

Bunları niçin yazıyoruz?..

Niçin âdeta bir övünme payı arar şeklinde vakıaları sıralıyoruz, bu yazıyı yazmağa bir sebep mi zuhur etti diyeceksiniz.

Evet aziz okuyucular bizi, bizi kadar sizleri de üzen bazı konuşmalar bu yazıyı yazmak (bir sendika idarecisi olarak) mecburiyetinde bıraktı bizi.

Bazı siyaset adamları konuşmalarında diyorlar ki, sendikaları siyasete âlet etmek istiyorlar, işçi teşekküllerine yazılı ve şifahi vasıtalarla tesir etmek isteyenler var.

Bizim teşkilâtlarımız ne vaitle, ne de tehditle hiç bir siyasî partiye âlet olmaz. Kaldı ki hiç bir suretle de sendikalarımıza böyle teklifler yapılmamıştır.

Bir an için böyle bir hareketle karşılaşmış olsak bile buna yanaşacak, âlet olacak, sendika bu memlekette bulunabilir mi?

Asla, amma bizi tanımıyanlar ve tanımak istemiyenler bu gafleti gösterip bizi maşa olabilecek insanlar olarak görüyorlarsa eh onlara da acımakla beraber pek gücenmeyiz. Bir gün onlar da bizi yakından tanımak icap ettiğini elbette anlayacaklardır.

Nevzat ŞEKER

Resimli Spor Haberleri

G. Saraylı Rehanın güzel bir atağı

Dünya güreş müsabakasına hazırlanan güreşçilerimiz bir müsabakada

Vefa kalecî Orhanın bir kurtarışı

"İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Yayınlarından"

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu Teşekkülü

(Geçen sayıdan devam)

Diğer taraftan yine 1952 Temmuz ayı nihayetinde yani konfederasyonun resmen faaliyete başladığı tarihlerde, memlekette iş kanununa tabi olarak çalışan takriben 450.000 işçinin mutlak rakamla ancak 140.000 i, nisbî rakamla %30 u TÜRK-İŞ dahilinde organize edilmiştir.

Bugün fiilen konfederasyona bağlı bulunan birlik ve federasyonlarla bunlara bağlı sendikaların miktarı aşağıdaki cetvelde görünmektedir:

Teşekkülün adı	Bağlı Sendikaların Sayısı
İstanbul İşçi Sendikaları Birliği	34
Teksif Federasyonu	16
T.İ.F. Federasyonu	7
Bursa İşçi Sendikaları Birliği	7
İzmir İşçi Sendikaları Birliği	10
Akdeniz Bölgesi İşçi Sendikaları Birliği	3
Karadeniz Bölgesi İşçi Sendikaları Federasyonu	5
Müskirat, Tütün ve yardımcı İş. Sen. Federasyonu	25
Güney İşçi Sendikaları Federasyonu	10
Ankara İşçi Sendikaları Birliği	10
Sakarya Bölgesi İşçi Sendikaları Federasyonu	15
Deniş İş Federasyonu	7
T. O. L. E. Y. İ. S. Federasyonu	13
Yekûn	162

Gerçi TÜRK-İŞ bugün, yukarıda da işaret edildiği gibi, iş **kanununa tabi olarak** çalışan işçilerin ancak %30 unu ve bütün sendikalarımızın %67 sini sinesinde toplıyabilmişse de, teşekkül kendisini bütün Türk işçisinin en selâhiyetli ve en yüksek meslekî organı addetmekte ve memlekette ücret karşılığı çalışan bütün insanların aynı haklara sahip olmaları ve bir an evvel muayyen bir refah seviyesine ulaşmaları meselesini **kendisine**, yakın bir zamanda gerçekleştirilmesi icap eden belli başlı bir gaye edinmiş bulunmaktadır.

d) Konfederasyonun gayeleri:

Konfederasyonun bünyesi hakkında bu kısa malûmattan sonra şimdi Türk işçisinin iktisadî, kültürel ve sosyal kalkınmasını temin maksadı ile kurulmuş bulunan bu en yüksek işçi organının gayeleri hakkında malûmat verelim:

Azasını meslekî federasyonlarla mahallî veya bölge sendikalar birliklerine bağlı sendikaların ve nihayet branşında meslekî federasyon bulunmıyan sendikaların teşkil ettiği TÜRK-İŞ'in en mühim gayeleri arasında: Azasının meslekî, maddî ve manevî menfaatlerini korumak ve toplu olarak bu menfaatlere aykırı hareket edenlerle dinî, felsefî ve siyasî propagandalara âlet olmaksızın mücadele etmek, bütün işçilerin her türlü demokratik haklarını müdafaa, işçiler için kollektif iş emniyetini tesis ve keza bunların gerek hususî gerek iktisadî devlet teşekkülleri veya resmî işyerlerindeki iş şartlarını ve ücret hadlerini kollektif iş akitleriyle emniyet altına almak işçilerin yaşama seviyelerini yükseltmek ve geçim şartlarını kolaylaştırmak maksadı ile ücretin gerek miktarına, gerek şekline matuf kanunî hükümleri çalışan sınıf lehine tadile çalışmak, işçilerin işden ayrıldıktan veya çıkarıldıktan sonra en az üç ay geçimlerini temin edecek işsizlik sigortası tesisine gayret etmek ve bu hususta hükûmetle işbirliği yaparek meslekî bilgilerinin arttırılmak, işçilerin gerek umumi, gerılmasına matuf meccanî kurslar ve mektepler vücuda getirilmesine çalışmak ve bunların menfaatleriyle alâkalı her türlü resmî ve hususî teşekküllerde sendika mümessillerinin iştirakini temine gayret etmek, henüz teşkilâtlanmamış veya teşkilâtını tamamlamamış olan işçilerin organize olmalarını temin ve henüz sendika kurulmamış iş kollarında sendikalar tesisine gayret etmek, bir şehirde mevcut aynı iş kolundaki sendikaları birleştirmek ve idareciler arasındaki şahsî geçimsizlikleri gidermek, sendikaları meslekî federasyonlar halinde toplamak, hakem kurullarının hükûmet kontrolünden azade işçi ve işverenlerin müsavi sayıda temsilcilerinin iştirak ettikleri müstakil birer teşekkül haline gelmesine çalışmak, yaş, cinsiyet ve din farkı gözetmeksizin müsavi ücret almalarına, Çalışma Bakanlığı bütçesinin en az 10 milyon liraya iblâğına, Sağlık Bakanlığının sosyal yardımlarla alâkalı vazifelerinin Çalışma Vekâletine devrine, Bölge Çalışma Müdürlüklerinde mütehassıs işçilerin iş teftişi ile alâkalı kadrolarda vazife görmelerini ve çalışma hayatının ihtiyaç duyduğu istikrarı temine çalışmak, iş kanununun ziraat, denizcilik, havacılık sahaları ile ticarethanelerde memur kadrosu dışında kalan muhtelif namlar altında çalıştırılan bütün vatandaşlara şamil bir ana iş code'u haline getirilmesine gayret etmek, grev hürriyetinin istisnasız olarak bütün işçilere tanınması tezini müdafaa eylemektir.

Bütün bu gayelere ulaşabilmek için mevcut kanunlar çerçevesi içinde millî bir teşekkül vasfını kaybetmeden ve siyasî partilerle hükûmet karşısında mutlak serbestiyi muhafaza etmek suretiyle lüzumlu mektep, kurs, sağlık müesseseleri ve çeşitli kooperatifler tesisine çalışmak ve lüzumlu neşriyatta bulunmak ve nihayet âzasını milletlerarası işçi teşekküllerin de müsavi haklar temsil ve kendi gayelerine aykırı maksatlar gütmiyen milletlerarası meslek teşekkülleriyle temasa geçmektir.

e) TÜRK-İŞ'in beş aylık faaliyeti. (İlk kongreden itibaren)

Kuruluşundanberi henüz beş ay geçmiş olan TÜRK-İŞ, sendikalar, sendikalar birlikleri veya federasyonlar kanalı ile kendisine bağlı olan veya hiç bir şekilde bağlı bulunmıyan bütün Türk işçisinin meslekî ve iktisadî menfaatlerini koruma endişesile bazı teşebbüslere girişmiştir.

Bu arada adı geçen teşekkül bir beyanname neşrederek yabancı tabiiyetteki işçilere, turizmi teşvik kanununa konulan maddelere dayanmak suretile yeniden geniş ölçüde iş kapısı açılmasını protesto etmiş, ilk İzmir kongresinin bu teşekkülün «Milletlerarası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu»na katılmasına matuf kararına uyarak kanunî formalitelerin

(Devamı 4 ncüde)

Hikâye

Kerime Nadir'den

Sefil

Oda yarı karanlıktı. Yüksek duvarları baştan başa kaplıyan kitap rafları yazıhanenin üstündeki abajurlu lâmbanın loş ziyasiyle güç seçiliyor; ışık çemberi içinde kalmış, mütemadiyen çalışan bir adam, gecenin bu ilerlemiş saatine rağmen bir kere bile başını kaldırıp etrafına bakmıyordu.

Dışarda müthiş bir gece vardı. Sağanak halinde yağan yağmur, camları dövüyor, durmadan dövüyordu. Rüzgâr o derece şiddetli idi ki yerlere yatırdığı ağaçların gürültüsünden maada, sıkıca raptedilmiş pancurları da sökmüş, sağa sola çarparak top sesini andıran tarakalar yapıyordu.

Yaşlı âlim, bütün bu seslere bu korkunç geceye lâkayitti. Çünkü iki senedenberi yazmakta olduğu değerli eseri bitirmiye çalışıyordu. Bu eser, insaniyetin vazife ve borçlarını; yükselen namuşkârla, düşen mücrimin ahlâk ve duygu münasebetini tetkik ediyor; bir kelime ile beşeriyetin her sınıfının sıkı bir ruh tahlilini yapıyordu.

Bir şaheser vücude getirdiğinden emindi. Tatlı düşünceler arasında, iftiharlı bir sevinçle gülümsüyordu.

Birdenbire arkasında müthiş bir patırdı oldu. Başını çevirince, çift kanatlı pencere camının ağır bir tazyikle kırılarak açıldığını ve odaya pejmürde kılıklı bir herifin atladığını gördü.

Birden yerinden sıçramış; fakat korku ve helecandan olduğu yerde kalmıştı.

Meçhul şahıs ona doğru ilerledi. Elleri ceplerinde idi. Yırtık elbisesinden sular sızıyor, gözlerinin üstüne indirmiş olduğu kasketin mavi boyası şakaklarından akıyordu. Çehresi ince bir sakallar, örtülüydü. Çukura kaçmış vahşi gözlerirek bir saniye durdu. Bu an ini, âlimin korkan yüzüne dikeçinde, yaşlı adam ilk sözü söylemek cesaretini bulmuştu. Boğuk bir sesle:

— Kimsin? Ne istiyorsun? dedi.

Öteki güldü. Fakat bu gülüş bir sırıtma idi. Yazıhanenin üstünde duran büyük kâğıt tomarına bakarak cevap verdi:

— Kim olduğum belli! Ne istediğimi ise anlatacağım...

Böyle diyerek yürüdü. Kızıl ışık neşreden şöminenin karşısına geçip oturdu.

Âlim, ayakta idi. Kollarını kavuşturmuş bu korkunç mahlûka bakıyordu.

Biraz ısındıktan sonra adam kalktı. Yandan vuran kızıllık içinde çehresi esrarlı gölgelerle dolmuştu. Kırılmış camdan içeri hücum eden sağanağı işaret ederek:

— Korkmayın, üstadım, dedi. Şu pencereyi kalın bir perde ile kapadıktan sonra yerinize oturun. Nev'ini bildiğiniz adam size fenalık edecek değildir. O, bir iyilik istemiye geldi.

Bu sözler yaşlı âlimde iyi bir tesir bıraktı. Meçhul şahsın dediğini yaptıktan sonra, ona karşısındaki koltuğu göstererek:

— Otur, dedi. Nasıl bir iyilik istiyorsun? Para mı?

Bu sual muhatabında yine o vahşi gülüşü doğurtmuştu. Çekinerek maroken koltuğun ucuna iliştikten sonra, başından kasketini çıkardı ve söze başladı:

— Para!? Hayır! Sizden istiyeceğim şey daha kıymetlidir: Beni ıslah edeceksiniz, alnımdaki damgayı sileceksiniz.

Bu dilek, yaşlı âlimi hayretten ziyade meraka düşürdü. Karşısındaki sefilin birer ateş parçası gibi parlıyan gözlerine dikkatle bakıyordu.

Öteki devam etti:

— İki cinayetim var. On beş sene yattım. Otuz yedi yaşındayım...

— Ne ile yaşıyorsun?

— Çalıyorum...

Aralarında kısa bir sessizlik oldu. İkisi de zihnen meşgul görünüyorlardı. Mücrim sakin bir sesle dedi ki:

— Size hayatımı baştan anlatmalıyım. Kısa ve toplu söyliyeceğim: Annemi hiç hatırlamam. Babam fakir bir eczacı idi. Beni bir leylî mektepte okutuyordu. Orta tahsilimi bitirmiştim. Liseye geçtiğim sene babam öldü. Bunun üzerine ihtiyar halamdan mektep ücretimi ödemesi için muavenet istedim. Buna muktedir olamıyacağını bildirdi. Tabii çok geçmeden mektepten atıldım. Beni kimse tanımıyordu.

Çalmak zaten cinayete varan yolun başlangıcıdır. İnsan o yola bir kere ayak basmıya görsün!.. Artık tek tük dost görünenler de bana kapılarını kapadılar. Merhamet dilendiğim kimselerden hakaret gördüm. Avuç açtıklarımın kapısından koğuldum. Ve nihayet cemiyeti beşeriye ile münasebetim kesildi, bir sefil oldum.

Konuştukça sesi titizleşiyor, bakışları korkunçlaşıyordu. İsyankâr bir duruşu vardı.

Ayni tavırla devam etti:

— Ben bu hayattan artık iğreniyorum. Cemiyet içinde lekesiz ve namuskâr yaşamak istiyorum. Gazetelerde isminizi okudum. Bu uğurda çalışan bir insan olduğunuzu öğrenerek sevindim. Eserleriniz kıymettarmış. Siz herkese doğruluğu aşılıyan bir dâhimişsiniz... İşte geldim. Yalvarıyorum. Beni alnımdaki damgadan kurtarın...

Yaşlı âlim düşünceli görünüyordu. Sefil ilâve etti:

— Evinize pencereden girişimin sebebi, kapınızdan kovulmamak içindi. Nihayet, siz de o insanlardan biriydiniz...

Âlim doğruldu. Ümitsizlik sezilen bakışlarını karşısındakinin gözlerine dikti:

— Haklısın oğlum, dedi. Fakat bu derkeye bir kere düşmemeliydin... İlmim, alnının lekesini temizlemiye muktedir olamaz. Cemiyetin kanunlarını yakamayız. O yola saptıktan sonra dönmek, dönülse bile alına yenen damgayı silmek imkânsızdır...

— Ya! Demek hiçbir şeye muktedir değilsiniz? O halde yazdığınız bu eserlerin ne lüzumu var?

— Bunlar o yola sapacak olanlara bir çelme mahiyetindedir.

— Gülünç! Ekmek parası bulamıyan bizler, ilminizden istifade etmek için eserlerinizi okuyacağız, öyle mi? Fakat sefalâ indinde, kilitli bir kasa mahiyeti arzetmekten başka mânaları yoktur. Bu hakikati tasdik ediyorsunuz değil mi?

— Belki! Lâkin bir nokta var: Beyaz bir kumaşı boyaya batırdıktan sonra ona tekrar kendi rengini iade edebilir miyiz? Sen, benden böyle bir şey istiyorsun. Önceden yardımıma müracaat etmeliydin. Kurtarmak, felâketten evvel lâzım -

(Devamı 4 ncüde)

Kıl - Yün fabrikası işçileri biriktirme ve yardımlaşma derneği ana tüzüğü

DERNEĞİN ADI VE MERKEZİ:

1 — Kıl-Yün Fabrikası İşçileri Biriktirme ve Yardımlaşma Derneği adı ile tüzel kişiliği havi bir dernek kurulmuştur.

2 — Merkez Mecidiyeköy Saatçı bayırı No. 21/3 Kıl-Yün fabrikasıdırr.

3 — Derneğin gayesi:

A — Üyenin evlenmesi ve üye veya eşinin doğumu halinde nakdi yardımda bulunmak,

B — Üyelerden ihtiyaçta olduğu tahakkuk edenlere borç para vermek suretile yardım etmektir.

Yukarıda yazılı yardımların yapılmasına ve miktarına ve borç verme halinde tediye taksitlerine yönetim kurulunca karar verilir.

4 — Derneğe giriş:

A — Kıl-Yün fabrikasında kayıtlı asgari 1 aylık işçi olmak,

B — Md. K. hükümlerine göre medenî haklara sahip 18 yaşını bitirmiş olmak,

C — Yukarıdaki hak ve durumları iktisap etmiş olan işçi derneğe üye olmakta serbestir. Aza aidatı yılda 1 liradan 120 liraya kadardır. Derneğe girmek isteyenler bir giriş kâğıdı doldurup imza ederek yönetim kurulu başkanlığına verir. Üye olma keyfiyeti giriş kâğıdının yönetim kuruluna teslimi ile tahakkuk eder.

5 — Dernekten çıkmak:

A — Üyenin bir ay evvel yazılı bir dilekce vermesile.

B — Üyenin işini terk etmesi halinde.

C — Üyenin ölümü halinde.

D — Üyenin derneğe karşı taahhütlerini yerine getirmediği takdirde yönetim kurulu kararı ile üyenin dernekle olan ilgisi kesilir.

E — Dernek üyeliğinden çıkan kimsenin senevi kanunen muayyen aidattan başka çıktığı tarihe kadar dernekte birikmiş olan şahsî mevduatı yekûndan varsa borçları kesilerek ödenir.

6 — Derneğin gelirleri:

A — Özel ve tüzel kişilerin yapacağı her türlü teberrular.

B — Üyelere verilecek borçlardan zaruri masraflar %2 karşılık nisbetinde peşin yapılacak kesintiler.

C — Bankadaki mevduatın getireceği faizler.

7 — Derneğin giderleri:

A — Kırtasiye ve defterleri bedelleri yekûnları.

B — İkametgâh ve mahrukat bedelleri.

C — Yönetim kurulunun yapacağı zarurî masraflar.

D — Ölen üyelerin tahsili kabil olmayan borçları.

8 — Derneğin uzuvları ve idaresi:

Derneğin uzuvları: a — Genel kurul, b — Yönetim kurulu, c — Denetim kurulundan ibarettir. Derneği yönetim kurulu idare eder.

9 — Genel kurul:

Genel kurul ana tüzükte yazılı sebeplerle adiyen ve dernek üyelerinin en az 1/5 inin veya denetim kurulunun talepleri üzerine yönetim kurulunun daveti ile fevkalâde olarak içtima eder.

Derneğin genel kurulu dernek üyelerinden teşkkül eder ve adi toplantısını yılda bir defa olmak üzere her yılın Nisan ayında yapar. En az üç gün önce içtimanın günü, yeri, saati ve gündemi iki gazete ile ilân olunarak keyfiyet ayrıca Vilâyete bildirilir. İlk toplantıda nisap temin edilmediği takdirde toplantı sebep zikredilmek üzere yine aynı formaliteye uyarak ilk toplantıdan sonra gelecek 15 gün içinde yapılır. Bu defa nisap aranmadan müzakereye geçilir.

10 — Genel kurulda yelnız gündemde gösterilen maddeler görüşülür. Toplantıda mevcut üyelerin %20 sinin müzakeresini istedikleri maddelerin de gündeme alınması mecburidir. Genel kurul toplantısı yönetim kurulu başkanı tarafından açılır. Yoklama yapılır, nisap olduğu anlaşıldıktan sonra bir başkan, bir başkan vekili ve iki kâtip seçilir. Genel kurul müzakerelerinin idaresi başkan veya başkan vekiline, karar ve zabıtların tesbiti de kâtiplere aittir. Genel kurul zabıt varakaları ve kararları kongre riyaset divanı tarafından imzalanarak saklanır. Genel kurulca yönetim kuruluna seçilen üyelerin isimleri ile ana tüzükte yapılan tadiller bir hafta içinde Vilâyete bildirilir.

11 — Genel kurulda müzakereye geçilebilmesi için en az azanın yarısından bir fazlasının içtimada hazır bulunması şarttır. İkinci toplantıda nisap aranmaz.

12 — GENEL KURULUN VAZİFE VE SELAHİYETLERI:

A — Beş asil ve iki yedek yönetim kurulu üyesi ile iki asil ve bir yedek denetim kurulu üyelerini seçmek.

B — Yönetim ve denetim kurulu faaliyet ve hesap raporlarının müzakeresi blânçonun tasdiki ile yönetim ve denetim kurullarının ibrası.

C — Ana tüzüğün tadili.

Ç — Derneğin feshine karar verilmesi.

13 — Genel kurulun kararları üyelere, üyelerin bağlı bulundukları fabrikaların ilân tahtalarına yapılacak ilânlarla duyurulur, başkalarına da dernek merkezinde yapılacak hususî ilân suretiyle bildirilir.

14 — Derneğin feshine karar verilebilmesi için dernek üyelerinin 2/3 ünün müzakereye iştirak etmesi şarttır. Bu suretle ekseriyet temin edilmediği takdirde 9 cu maddede zikredildiği gibi ikinci toplantıda da üye sayısı ne olursa olsun fesih keyfiyeti müzakere edilerek bir karara bağlanır. Ancak fesih hakkında verilecek karara müzakereye iştirak eden azanın 2/3 ünün iştiraki şarttır. Derneğin feshi beş gün içinde idare kurulu tarafından en büyük idare üstüne bildirilir. Dernek ana tüzüğünün tadil keyfiyeti de derneğin feshi için gösterilen müzakere ve karar nisabının aynıdır. Derneğin feshi halinde malları paraya çevrilerek borçları çıktıktan sonra aidatları nisbetinde üyelere tevdi olunur.

15 — Derneğin geliri giderini karşılamadığı veya üye adedi ondan aşağı düştüğü takdirde formalitesine uyulmak üzere dernek feshedilir.

16 YÖNETİM KURULU:

Dernek genel kurul tarafından bir yıl müddetle üyeler arasından seçilecek beş kişilik yönetim kurulu tarafından idare edilir. Yönetim kurulu beş asil ve iki yedek üyeden teşekkül eder. Asil üyeler kendi aralarında gizli oyla bir başkan, bir sekreter, bir muhasip, bir de veznedar seçer. Yönetim kurulu lüzum görürse kendi üyeleri arasından takdir edeceği bir ücretle bir muhasebe bürosu kurabilir. (Muhasebe bürosu 1-3 kişilik olabilir).

17 — Yönetim kurulu vazifeyi tam ve müteselsilen mes'ul olmak üzere devr alır. 15 günde bir adi toplantısını yapar. Kararları ekseriyet prensibine tabidir. Mecbur olduğu zaman genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırır.

18 — Denetim kurulu:

Genel kurul tarafından bir yıl müddetle seçilen iki asil ve bir yedek üyeden teşekkül eder. Aralarında bir baskan secerler.

19 — Denetim kurulu yönetim kurulunun oturumlarını takip edebilir. Söz alır, fikir beyan eder fakat oya iştirak edemez. Bilumum kayıt ve hesabatı ve yönetim kurulu kararlarını tetkik eder. Durumu bir raporla yönetim kuruluna arzeder. Raporu verdikten sonra raporda işaret edilen yanlışlık ve sui hallerin önlenmediğine veya önleyici tedbirlerin alınmadığına kanaat getirirse genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırır. Ve durumu mufassal bir raporla genel kurula arz eder.

20 — Denetim kurulu dernek muamelâtını asgarî üç ayda bir denetler. Vazife süresi sonunda bir yıllık faaliyetini de genel kurula yine mufassal bir raporla arzeder.

21 — Yönetim ve denetim kurullarında boşalan asillerin yerine oy sırasına göre yedekler geçerler. Yedekler yetişmediği takdird ve toptan istifa halinde olağanüstü kongre yapılır.

22 — Derneğin malî idaresi:

Derneğin hesap yılı bir ocakta otuzbir aralıkta nihayet bulur.

23 — Üyeler derneğe yapmış oldukları taahhüt her türlü borçlarının taksitleri, derneğe muntazaman ödemeğe mecburdurlar.

24 — Dernek kasasında mevcut paranın 500 TL. dan fazlası Millî Bankalardan birinde açılacak olan dernek hesabına yatırılır. Bankadan çekilmesi icap eden lüzumlu para başkan ve muhasip imzalariyle çekilir. Başkanın bulunmadığı zamanlarda yetkili olan sekreterin imzası muteberdir.

25 — Üyelere yapılacak yardımlar:

A — Üyelerin evlenmesi üye veya eşinin doğumu halinde alâkalının yönetim kuruluna yapacağı takriri müracaatı üzerine kendisine kurulca münasip görülecek miktarda nakdi yardımda bulunulur.

Bu yardım karşılıksızdır. Yönetim kurulu yardım yapıp yapmamakta, miktarını tayinde serbesttir. Ancak altı aylık üye olmayanlara yardım yapılamaz.

B — Yönetim kurulu bir aylık üye meyanında ihtiyacı olanlara ikrazatta bulunabilir. İkrazda bulunacak üyenin dernekte asgarî 25 TL. birikmiş parası olmak ve mevcudunda fazla talepte bulunduğu takdirde farka kefalet eden ve fark kadar dernekte parası bulunan bir üyesi kefil göstermesi şarttır.

Bu esaslar dahilinde yapılacak borçlanmaların şartlarını kanunlar ve bu nizamname hükümleri dairesinde yönetim kurulu tayin eder.

26 — Üyelerin dernekte para biriktirmeleri kabul olunur. Ayda 4 liradan aşağı biriktirme kabul olunmaz.

27 — Bilânço:

A — Derneğin senelik gelirinde senelik bütün masrafları çıktıktan sonra bakiye kalan gelir ve senenin mevduat yekûnuna bölünerek elde edilen nispet üyelerin biriktirdiği para ile mütenasip olarak hesaplarına matlup kaydolunur. Her üyenin hesabı, hesap yılı başında bu hesaba göre yenilenir.

B — Hesap yılı dolmadan dernekten ayrılan üye o seneye ait farktan istifade edemez. Böylece hesap yılı dolmamış olan sene içinde, biriktirilen paralar A — fıkrasından istifade edemezler.

C — Ölen üyenin dernekte birikmiş olan mevduatı hesap yılı dolmuş olmak şartı ile A. fıkrasındaki ilâve yapılmak suretiyle varislerine ödenir.

D — Kefiller müteselsil olup kefaletten kurtulmadıkça veya borçlu yeni bir kefil bulmadıkça dernekten istifa edemezler.

28 — Dernek muamelâtına ait defter ve dosyalar:

A — Üye kayıt defterleri,

B — Gelir ve gider defterleri,

C — Üye cari hesap defterleri (Üyeler hesaplarını ihtiva eder) dernek kasasında durur ve üç ayda bir hesabını kontrol ederek imzalar.

D — Banka cari hesap defteri,

E — Gelen ve giden evrak ve dosyaları

F — Yönetim kurulu karar ve dosyaları,

H — Yönetim kurulunun ihtiyaçları karşılamak üzere ihdas edeceği defterler,

İ — Bilânço.

29 — Dernek kurucularının adı ve soyadları, meslek veya sanatları, ikametgâhları, ve tabiyetleri aşağıda çıkarılmıştır.

Adı soyadı	Tabiiyeti	Sanatı	İkamet adresi
İstavro Kalyoncuoğlu	T.C.	İplik ustası	M. Köy Saat bayırı 21/2
Hristo Hristidis	T.C	İplik ustası	Kuledibi Glor Ap. 29/13
Vasil Asmacı	T.C.	Makinist	Ferikoy avu cad. 23
Remzi Cesur	T.C.	Makinist Yar.	M. Köy Saat bayırı 259
Halit Zenbil	T.C	Tarakçı	Ferikoy Balı c No. 44/1

Esma Engin İstanbulda

Memleketimizin tanınmış ses yıldızlarından Esma Engin Ankaradan İstanbula gelmiştir. İstanbulda bir çok teklifler alan sanatkâr şayet parlak bir teklif alırsa İstanbulda kalacağını söylemiştir.

İstanbulluların sesine hasret kaldığı kıymetli ses sanatkârını tekrar şehrimizde alkışlayacağımızdan büyük bir memnunluk duymaktayız.

Red Skelton kadın beyeniyor